

Jiří Fanta

PRAGO LINE

FRAKTÁL

Jiří Fanta

FRAKTÁL

PRAGO / *LINE*

JIŘÍ FANTA

FRAKTÁL

Nakladatelství Jindřich Kraus – PRAGOLINE 2015

© Jiří Fanta

© Nakladatelství Jindřich Kraus – PRAGOLINE 2015

ISBN: 978-80-7517-002-6

*Skrytou stránkou chaosu je řád.
Struktura opakující stejný postup.
Říká se jí FRAKTÁL.
Zvrtne-li se něco při opakování, nastane obsese.
Nebo čelíme kolapsu.*

PROLOG

Brusel, 19. 2. 2013. Vlámská televize VTR.

V pondělí ve večerních hodinách přepadli maskovaní ozbrojenci na bruselském letišti dodávku, jejíž zaměstnanci právě nakládali do letadla Swissair mířícího do Curychu zásilku diamantů v hodnotě 50 milionů dolarů. Ozbrojení lupiči přijeli ve dvou vozech vybavených policejními majáky. Na letiště se dostali dírou v plotu. Během několika minut zmizeli s lupem ve tmě. Komplikaci způsobuje fakt, že ukradené diamanty byly v surovém stavu. Nemají žádný certifikát a vystopovat je bude velmi obtížné. Jedno z aut našla policie ohořelé nedaleko letiště. Po druhém vozidle, pravděpodobně značky Audi, policie intenzivně pátrá.

1.

Při vystupování z vlaku zasáhla Hurta vlna mokrého sněhu. Rychle zamířil k pohyblivému schodišti směřujícímu dolů do vestibulu stanice. V malém bufetu v rohu haly s předčasnou adventní výzdobou si dal na stojáka kávu. Pomohla i jeho ztuhlým nohám. Čtyřhodinová jízda z Prahy na vídeňský Simmering byla únavná, a to i přes to, že vlaková souprava nabízela cestujícím značné pohodlí. Autem v tomhle počasí to prostě nešlo. Mělo to i výhodu. Cestou měl možnost prolisťovat na notebooku svůj příspěvek na konferenci o metodách predikce na finančních trzích. Pod záštitou americké zpravodajské agentury se každoročně konala v sále hotelu Kavali. Z Olomouce na ni v poslední době jezdila odborná asistentka Kateřina Stýblová. V Brně ji ale neviděl nastupovat.

Jízda metrem připomínala sjezd raftu na norské řece Sjoa, kde se málem utopil jeho kamarád z Akademie. Jak postupně nastupovali lidé, kolísání soupravy se zmenšilo. Dvě stanice před Volkstheaterem se zklidnila úplně. Ze zvyku zamířil odtud do úzké tmavé ulice za radnicí. Nedaleko bloku studentských kolejí v ní byl malý hotel pro šedesát hostů. V recepci se chtěl zeptat na Stýblovou, ale rozmyslel si to. Zítra ji uvidí na konferenci, kde má zapsanou přednášku.

Na pokoji se nezdržel. Nestihl se nasnídat a ve dvě odpoledne už poctoval silný hlad. Překvapilo ho, když v nedaleké pizzerii spatřil zrzavé kudrny Stýblové, nakloněné nad talířem s pastou, ve které se černaly škeble slávek.

„Kdys dorazila?“ přisedl k ní.

Spolkla sousto a zvedla hlavu: „V jedenáct.“

„Jdeš tam zítra?“ zeptala se, skrývající nervozitu před zítřejším vystoupením.

Znal ten pocit. Sám to už tak neprožíval. Měl za sebou řadu podobných akcí a věděl, že opravdoví zájemci si příspěvek raději přečtou v klidu ve sborníku.

„Určitě,“ ujistil ji, „asi i na nějaký odpolední workshop.“

Stýblová neznatelně vydechla. Vždycky je dobré, když je tam někdo, kdo ji podpoří. Hurt byl uznávaný odborník a měl i dobrou pověst mimo akademickou půdu.

Obsluha přinesla Hurtovi objednanou pizzu a nalila mu ze džbánu chianti.

„Předpokládám, že si dáš se mnou?“ usmál se na ni.

Svráстила pihovatou tvář a chvíli se rozmýšlela.

„Jen trochu.“ Číšník otočil sklínkou položenou na stole a naplnil ji.

Před restaurací chvíli postávali, než se rozešli.

„Půjdu do hotelu dovybalit,“ podala mu rozpačitě ruku.

Hurt zvedl oči a podíval se na oblohu, která na západě začala propouštět stydlivé paprsky slunce.

„Trochu se projdu,“ poznamenal.

2

Prostor ulic čistil chlad nastupující po nevydařeném pokusu pokrýt město sněhem. Hurt sjel dvě stanice tramvají a podchodem přešel do parku Volksgarten. Cesta byla pokryta ledovou krustou a klouzala. Před Hofburgem postávali se sklopenou hlavou koně s fiakristy v buřinkách a zřejmě snili o teplé stáji.

Zamířil odtud k nedalekému paláci Albertina, galerii, která tu desetiletí vystavovala skvosty malířského umění z celého světa. Ani tentokrát nebyl zklamaný. Vždycky se mu líbil Miró se svou dětskou hravostí, ale i dada Maxe Ernsta. U Schieleho oceňoval drsnou krásu malířského štětce deroucího se z kompozic do očí diváků s neurvalostí vizionáře. Z galerie odcházel plný krásných zážitků. Načas vždycky potlačily bolest z nedávné smrti jeho manželky. Před rokem ji nedaleko vchodu do samoobsluhy přimáčkl ke zdi couvajícím nákladák.

Hurt se ponořil do houstnoucí tmy úzké ulice jako alkoun do moře. Dovedla ho na pěší zónu luxusní třídy. I večer tu korzovalo hodně lidí

a tu a tam se ozývaly zvuky violy, klarinetu, saxofonu a bubínků. Město Strausse a Mozarta si dávalo záležet, aby neztratilo punc hudbymilovné metropole na Dunaji. Zastavil se u mladé klarinetistky, zimomřivě se choulící do prošíváné bundy, která čistými tóny hrála melodii z Mozartova Koncertu C dur. Přestože dával přednost Mahlerovi, druhá věta Mistra ho vždycky dojala. Byla pro něj laskavé rekviem plynoucí nad vlnami času. Vzpomínkou, kdy jako mladý vědecký pracovník začal svoji dráhu na Akademii a ještě nevěděl, že akcie šťastných dnů se střídají jako roční teploty. Brzy po nástupu ho politické postoje stály místo. Aby se vyhnul pádu do černé díry rezignace, degenerovaného zvyku, začal na své malé zahrádce ve volném čase pěstovat kytky. Časem se k němu přidal i jeho syn, který se nakonec stal botanikem.

Zkušenosti s rostlinami, jejich buněčnou pamětí a cykly se mu hodily po návratu na Akademii při práci na umělé inteligenci. Vrátil se právě včas. Uživatelé se začali zajímat o neuronové sítě, jakousi počítačovou verzi biologických neuronů, paměti, která se snažila lidským způsobem vyvozovat závěry. Hlavně šlo o krátkodobé odhady proměnných v nejrůznějších oborech. Od ekonomie po techniku a přírodní vědy.

To, co se v životě přihodí, zmizí v mlze vzpomínek. Každý nakonec hraje jen sám za sebe a desatero s tím nic nenadělá. Snad jen barvy kulís, ve kterých se hraje, ladí náladu pro herce. Káva taky nespadla z nebe. Na Turcích ji vybojovali Vídeňáci. Lesk jejich kaváren ale vzal léty za své. Do jedné, připomínající prvorepublikovou žižkovskou knajpu, Hurt zašel, aby se zahrál. Bylo tu nabito. Přisedl proto ke dvojici u kulatého stolku, která si ho ani nevšimla. Když dopil, vytratil se se zbytky cigaretového kouře, který se mu vetřel do kabátu jako bohémská kytka na rozedraném saku.

3

Vídeňští obchodníci si nenechali ujít možnost propagace svého zboží a obložili halu hotelu Kavali stánky s knihami, suvenýry a pamlsky. Nechyběl ani vinař z Dolních Rakous s nabídkou vína ve štíhlých lahvích s křiklavou vinětou. Bylo zdarma a chtivým očím zájemců vzít si jich hned několik bránila přítomnost jiných, naladěných na stejnou strunu. Hurt si řekl, že se u něj zastaví o polední přestávce. Vezme dvě hned

do hotelu, kde bydlel, a cestou se nají v rybárně Nord See. Pokud byl ve Vídni, navštívit tento podnik na luxusní třídě nedaleko Štěpána neopomněl. Výběr ryb a mořských plodů tu byl velký a ryby byly vždycky čerstvé. Pro účastníky konference byl sice v hotelu Kavali zřízen bufet, ale nabízené bagety ho příliš nelákaly. Polední menu tady bylo zase moc drahé. Slíbil vnukovi, že mu něco z Vídne přiveze, tak nechtěl moc utrácet.

Před velkým konferenčním sálem se zaregistroval a připnul si do klopy saka identifikační kartu. V sále už sedělo několik účastníků. Něco četli nebo zírali na displeje svých notebooků. Na vyvýšeném pódiu před velkým promítacím plátnem zatím technici zkoušeli ozvučení prostoru. Hurt hledal známé tváře, a když neuspěl, zamířil k postranním sálkům určeným na semináře a workshopy. Na chodbě před jedním z nich se bavila Stýblová s docentem Valentou z Brna. Hurta to překvapilo, protože slyšel, že byl před měsícem na operaci srdce.

„Rád tě vidím,“ stiskl mu Hurt ruku.

„Já taky,“ přitakal docent.

Hurt ho naskenoval očima. Valenta byl pobledlý a zdálo se, že zhubl.

Aby se vyhnul vypytování, Valenta se nadechl a rychle dodal: „Četl jsem tvůj článek,“ pokýval uznale hlavou, „taky jsme chtěli nabídnout psychologům síť. Sešlo z toho.“

„Nemají peníze na software,“ vmísila se Stýblová, které o tom řekl docent.

„Hlavně nemají pořádná data,“ doplnil Valenta, „je jich sice dost, ale neutříděných.“

„Nechce se jim do toho,“ podotkl suše Hurt, „jako obvykle.“

„Asi ano,“ rezignovaně přisvědčil Valenta a přerývavě se nadechl.

„Horší by bylo, kdyby se do toho pustili a pak to sváděli na program,“ doplnila Stýblová.

„Bohužel běžná praxe. Za špatná data může systém,“ mávl rukou Valenta.

„Budeme muset jít,“ zaslechl sílící zvuk hlasů z konferenčního sálu Hurt a podíval se na hodinky.

„Je deset,“ poznamenal.

Když společně vcházeli do velkého sálu, zástupce agentury se právě chystal pronést zahajovací řeč.

Podle potlesku se prezentace Stýblové posluchačům líbila. Když usedla zpátky ke stolu, Hurt zdvihl palec a uznale zakýval hlavou. Rozehřátá Stýblová si nervózně prohrábla vlasy.

„Snad to bylo dobrý,“ zatékala očima k Valentovi.

„Zajímavé. Gratuluji,“ reagoval Valenta, „bohužel to jsou pořád jen průměrné hodnoty, co nabízíme,“ podotkl.

„Jinak to nejde,“ namítl Hurt, „pořád lepší než hádání z koule.“

„V Japonsku odhadují vývoj cen ze speciálních grafů,“ podotkla s lehkou ironií Stýblová.

Valenta na ni upřel unavený pohled: „Nejen tam. Je na tom založena celá technická analýza. V Japonsku k tomu přidali navíc filozofii Jin a Jang. Lidi chtějí znát budoucnost. Když se odhad povede, vrhnou se na techniku, která k tomu přispěla.“

„Někdy je lepší intuice,“ prohodil skepticky Hurt, „nebo kupní opce.“

„Pokud jde o peníze, tak určitě,“ přisvědčil Valenta.

Moderátor zatím představil dalšího přednášejícího. Valenta se k oběma naklonil a zašeptal: „Chtělo by to oslavu.“

Stýblová se s Hurtem na sebe podívali a pokrčili rameny.

Jak se blížilo poledne, řady posluchačů postupně řídly. Hurt spatřil napravo od pódia zvedajícího se profesora Fishbona z Oxfordu, se kterým udržoval čilý e-mailový kontakt. Omluvil se Valentovi a Stýblové a spěchal za ním do postranní chodby, kam před malou chvílí zmizel. Neměl štěstí. Profesora tam zastavil hlouček známých a klubko zamířilo ven z hotelu. Uvnitř odcházející skupiny spatřil docentku Kadeřábkovou z Vysoké školy ekonomické. Doslechl se, že se tahle temperamentní blondýna, přibírající každý rok o něco na váze, potřetí rozvedla. Opakování zřejmě není zárukou stability.

Vinař ve stánku zaměřil pohled na Hurtovu visačku a zabránil mu vzít si dvě lahve přímo z pultu. Sehnul se a vyndal zpod stolu jiné dvě a se zvláštním úsměvem mu je podal. Hurtovi to bylo chvíli divné, ale pak strčil lahve do nabídnuté igelitky a hlavním vchodem, zahalen do přiléhavého zimníku, zamířil do města. Venku hustě sněžilo.

Dobrá prezentace Stýblové pomůže, uvažoval cestou. Potřebné software jsou v tomhle oboru drahé a katedry nemají peněz nazbyt. Znal to z Akademie. Nejdřív chtějí výsledky. Ty ale nejsou možné bez pořádného vybavení.

Usazený v rybárně na Kärntner Strasse přemýšlel o návrhu Valenty na společné posezení. Kdyby to bylo v centru, neváhal by. Valenta ale bydlel u příbuzných v Grinzingu a zřejmě měl na mysli místní šenky. V tomhle počasí to znamenalo trmácení autobusem nebo tramvají na okraj Vídně. Uvidí, co na to Stýblová. Přemlouvat Valentu ke schůzce v centru pokládal vzhledem k jeho zdraví za netaktní.

5

Světelná tabule na nádraží ohlašovala půlhodinové zpoždění vlaku. Hrstka cestujících se uchýlila do prosklené čekárny, kterou províval studený vítr. Hurt se chvíli procházel po nástupišti a pak zajel eskalátorem do haly koupit si noviny. Těšil se, jak si je v teple vlaku přečte. Určitě tam bude i zmínka o konferenci.

Byl rád, že to skončilo. Cítil se unavený. Schůzky se známými se protáhly někdy až do půlnoci. Profesor Fishbone mu věnoval celou hodinu a slíbil ho na jaře v Praze navštívit. Hurt se na setkání těšil. Profesor pracoval na vylepšení japonského způsobu signalizace plynulého provozu na dálnici. Naznačil, že se pokouší spojit dvě umělé inteligence: neuronové sítě a fuzzy logiku, obě inspirované lidským jednáním. Došlo i na Stýblovou. Valenta si uvědomil, že by bylo sobecké tahat je na okraj Vídně, a souhlasil se setkáním poblíž středu. Domů pak jel taxíkem. Stýblová hned druhý den odjela. Měla syna, kterého svěřila po čas návštěvy Vídně sousedce.

Čekání se protáhlo. Na světelné tabuli přibýlo dalších deset minut zpoždění. Nakonec se dočkal a nástupiště se rázem vyprázdnilo. Cestující se rozběhli do teplého azylu v přistavené soupravě. Když se uvnitř trochu rozehrál, otevřel noviny. O konferenci v nich byla jen krátká zpráva bez komentáře. Místní zřejmě zajímaly jiné věci. Nechyběl tu článek o jádru s výzvou české vládě o uzavření Temelína a v komentářích doznívaly ozvuky dolnorakouského procesu o zneužívání dětí. Probíraly se v novinách po celém světě. Rakušáci by asi na tenhle skandál raději zapomněli, pomyslel si Hurt. Ve sportu to bylo jako každý rok: v Kitz-

bùhelu začaly přípravy na mistrovství světa. Už chtěl noviny odložit, když si všiml krátkého článku o nálezu těla neznámého muže vytaženého z Dunaje. Podle přivolaného lékaře měl zemřít přibližně před dvěma dny. Asi nešlo o utonutí, protože se na jeho těle našly známky vážných poranění. Příložená fotografie vyzývala občany k pomoci.

Hurtovi snímek něco připomínal, ale nemohl si vzpomenout co. Viděl snad toho člověka? Pohyboval se převážně v sálech konference a tenhle člověk nezapadal do akademického světa. Že by ho potkal někde na ulici? Kdoví. Z úvah ho vyrušil průvodčí. Když odešel, schoulil se v sedadle a pokusil se dohonit chybějící spánek.

6

Počet mezilidských vztahů mnohonásobně převyšuje počet lidí na světě. Vytváří kruhy šířící se jako vlny do prostoru. Od nejbližších po vzdálené známé. Těm posíláme jednou za rok pohled k Vánocům. Nejbližším jsme ochotni se svěřovat. Těm vzdálenějším jen někdy nebo vůbec ne. Kateřina Stýblová se nerada svěřovala komukoli. Sousedka, ke které si přišla vyzvednout dítě, se marně snažila získat nějaké podrobnosti o její cestě. Kateřina s ní taky nikdy nemluvila o svém bývalém manželovi Jindřichovi. Ostatně s nikým. Byla to její osobní záležitost a ona nechtěla, aby ji někdo litoval. Zkušenost z dětství ji vedla k opatrnosti svěřovat se ženám. Cítila se lépe s kamarády svého o dva roky staršího bratra, se kterými hrála občas fotbal, nežli se svými spolužačkami, kde se sobecké pocity střídaly s přehnanými projevy sympatií.

Její syn Petr nevěnoval jejímu příchodu příliš pozornosti. S pětiletým sousedovic Milanem seděli v obýváku na zemi s rukama na ovladačích autíček autodráhy.

„Mami,“ Petr se neochotně zvedl, „chtěl bych tady zůstat,“ poprosil.

„To nejde. Už jsi tady byl dost dlouho.“

„Nech ho tady, když chce,“ vložila se sousedka, „přivedu ti ho,“ přislíbila.

Kateřina chvíli váhala: „Tak jo. Za hodinu si ho přijdu vyzvednout,“ odmítla nabídku. „A ty buď hodnej,“ připomněla synovi.

Kateřina si uvědomila, že získala čas na nákupy. Vybalovat bude až večer. V samoobsluze na rohu ulice nedaleko metra zjistila, že nemá kartu.

Když jela do Vídně, vyndala si ji z kabelky. Ještě nepříjemnější překvapení na ni čekalo, když otevřela peněženku. České peníze utratila cestou v jídelním voze a v peněženke jí zbylo jen několik kovových eur. Rozmrzelá se rozhodla zajít do nedaleké banky, ve které měla účet. Bankovní úřednice jí vygenerovala na mobilu kódy a chvíli si prohlížela záznamy na monitoru. Kateřina si při tom vzpomněla na Hurta, který nejrůznější kódy, kterými byl člověk začleňován do systému, nazýval *informačním smetím*. Ničemu by nezabránilo, kdyby jí někdo ukradl zapnutý telefon s občankou a v ní pozměnil podobu. Život je stále složitější a instituce k jeho zjednodušení moc nepřispívají, pomyslela si v duchu.

„Přišly nějaké peníze?“ zeptala se Kateřina.

Úřednice k ní pootočila hlavu: „Naposledy osmého.“

Kateřina sevřela rty. Bývalý manžel sice každý měsíc posílal výživné na syna, ale nebyl v tom žádný řád. Někdy přišly peníze až na samém konci měsíce. Zlobilo ji to, ale nijak zvlášť neohrožovalo její rozpočet. Nerozešli se ve zlém. Byl stále milý, když k tomu došlo. Nebyl jen ochoten měnit svůj život narozením dítěte. Odstěhoval se k rodičům a syna si brával občas na víkend.

Když večer Petr usnul, vzpomněla si na Hurta. S ním a s Valentou se dobře bavila. Teď se cítila osamělá. Usedla na pohovku, kterou s sebou do manželství přinesl Jindřich, a zatékala očima po obývacím pokoji. Záleželo jí teď jen na jejím synovi a práci. Ostatní ponechá náhodě. Stejně se nedá nic jiného dělat. Čas krásných večerů s partnerem se propadl sítem času. Nezapomněl ale naději, že se všechno může změnit. Vstala a protáhla se. Za okny si světelný šum města razil cestu k šedi oblohy.

Z

Hned, jak Hurt dorazil domů, zavolal synovi. Vzala to snacha, která přislíbila, že mu to vyřídí. Než vybalil z kufru ručník a pyžamo, vychladlý byt vytopil. Po sprše si uvařil silnou kávu a sedl si s novinami vyzvednutými ze schránky do křesla. Když dočetl, začal přemýšlet, jestli udělal dobře, když vnukovi ve Vídni koupil autíčko transformer. Nevěděl, jestli hračku nemá nebo jestli je v Praze k dostání. Před osmou volal syn.

„Jak ses měl?“ staral se.

„Šlo to. Nechtěl bys zítra večer přijít? Mám něco pro vnuka.“

„Až tak kolem sedmé. Vyhovuje?“

„Určitě.“

Před ulehnutím si vzpomněl, že by měl dát jednu lahev vína přivezenou z Vídně do lednice. Druhou dá zítra synovi. Při jejich vyjímání z kufru se zarazil. Rychle se prohrabal zmačkanými svršky a netrpělivě zalistoval rakouskými novinami. „Určitě je to ten vinař z konference!“ Ten, co mu zabránil vzít si z pultu lahve sám. Proč mu chtěl dát jiné? Proč takhle skončil? Zvedl lahev s vínem ke světlu a otáčením ji prohlédl. Jasný žlutavý obsah svědčil o dobré práci vinaře. Jeho smrt nemusí souviset s hotelem Kavali, kde měl stánek, uvažoval. Rakouská policie určitě brzy potvrdí jeho totožnost.

Syn, po otci Karel, byl orostlý třicátník s řídkými vlasy a modrýma očima zděděnými po matce. S otcem měl dobrý vztah, proto se mu nazítří senior svěřil se svým zážitkem z Vídně. Syn si prohlédl lahve a zakroutil pochybovačně hlavou.

„Nevím. Pokud budeš chtít, vezmu je do laboratoře,“ navrhl.

Hurt chvíli uvažoval. Kdyby se ukázalo něco podezřelého, musel by s tím na policii. Představa svědka se mu nezamlouvala. Určitě by to neskončilo jen u jednoho výslechu. Na ztrátu zemřelé manželky mu pomáhal zapomínat jistý stereotyp. Tímhle by se mohlo všechno změnit.

Nakonec zvítězila vědecká zvědavost.

„Tak to zkus a dej mi vědět, jak to dopadlo,“ přikývl.

„Spolehni se,“ ujistil ho junior, „osobně si myslím, že z toho nic nebude. I kdyby, tak vážně pochybuji, že by to nějak souviselo se smrtí toho vinaře.“

„Snad máš pravdu,“ rozpačitě přitakal synovi. Jako vědec bral pochyby jako hypotézu. Možnou a snad i pravděpodobnou.

8

Architektonické studio sídlilo ve funkcionalistické vile na východním předměstí Vídně. Geometrická čistota tvarů připomínala kostky stavebnice Lega. Oplocený pozemek měl teleskopickou posuvnou bránu pro auta a malou branku, na kterou navazovala travertinová dlažba ústící do vchodu s prostornou halou. Vřetenové schodiště uprostřed

spojovalo obytný prostor v prvním patře se studiem nad ním. Z koster stavby bylo nejmenší. Majitelem vily i studia byl Kurt Emsig, který s manželkou a dvěma dětmi obýval první dvě podlaží. Kurt byl víc manažer než architekt a víc obchodník než umělec. Na projektování měl pět zaměstnanců. Čtyři architektky a jednoho designéra. Vesměs šlo o absolventy vysokých škol v Rakousku a Německu. Nejstarší z nich byl Hugo Fleish, který měl v Dolním Rakousku a v Německu několik realizací.

Činnost studia závisela na zakázkách. Těch bylo stále méně. Soutěže obsadily silné skupiny a jejich konkurence vytlačila Emsigovo studio na okraj zájmu. Malé příjmy plynuly z drobných designerských zakázek. To nestačilo. Náklady na nerealizované projekty, modely a cesty byly příliš vysoké, a tak se účetnictví studia dostalo do červených čísel. Kurtu Emsigovi hrozil bankrot a možná i exekuce. Ženě o tom nic neřekl. Celou věc ale musel projednat se svými lidmi.

„Co bude dál?“ zeptal se designér Jürgens, kývající se na židli se založenými rukama za hlavou.

„Něco vymyslíme,“ pronesl tajemně Emsig a neznatelně se ušklíbl.

Všichni se na něj zvědavě podívali. Fleish přestal mávat pravitkem a ukryl ho v dlani.

„Jak víte, byl jsem nedávno v Čechách. Stavební úřady tam jdou na ruku stavebníkům a ti na oplátku architektům. Jen to něco stojí,“ suše konstatoval Emsig.

„Máme na to?“ ozval se Patzer, čerstvý absolvent Berlínské univerzity umění.

„Zařídil jsem to. Do měsíce bychom mohli začít,“ ujistil je.

9

Hurt se vracel z práce domů rozmrzelý. Šéf odletěl na služební cestu do Ameriky a jeho zástupce mu nechtěl bez něj podepsat grantovou přihlášku. Snad se to stihne do uzávěrky, povzdechl si. Jinak by se musel spokojit s vybavením, co má. Potřeboval dokoupit toolbox Benoit pro fraktální analýzu. K rozborům textů byla nezbytná a rýsovalo se její užití při zkoumání psychických deviací. Možná by pomohla oživit i zájem o skomírající behaviorální psychologii, pracující

ve fraktálním rámci stimulus – reakce. Hodila by se určitě i ekonomům. Daniel Kahneman se o to pokusil a byla z toho Nobelova cena za ekonomii.

Mezi ním a zástupcem panovaly napjaté vztahy. Pětašedesátiletému zástupci se podařil díky známostem průnik režimy bez ztráty možnosti postupu na společenském žebříčku. Máslo na hlavě se mu na výsluní funkcí změnilo ve svatozář. Nešlo o žádný obraz stárnoucího Doriana Graye, kde se čtenář dočká morální satisfakce. Jen o stejnou tvář matoucí lidi předstíranou slušností. Otrlost pod slupkou vstřícnosti. Hurt neměl vychytralé lidi rád. Byli to falešní hráči obracející nahodilost ve svůj prospěch. Jako profesionál také sledoval cíl bez citového angažmá. Ctil ale víc zásady než formu.

Třebaže v práci uplatňoval analytické myšlení, doma se podřizoval známému prostředí automaticky. Bylo mu proto divné, že zapomněl při odchodu do práce v koupelně zhasnout. Zvykl si kontrolovat věci, které dřív nechával na ženě. Možná tu byl syn. V lednici chyběla čokoláda, kterou si přivezl z Vídně. Chvilí váhal, než odtud vyndal zmraženou pizzu a strčil ji do trouby. Nebyla to sice večere od ženy, ale nezbylo mu, než se s tím smířit. Chyběla všude. Po její smrti vystřídal slepecké tápání smutek nad jejím odchodem. Nejvíc pociťoval samotu večer. S přítmím za okny sem přicházelo ticho, které neléčí, ale vyvolává vzpomínky. Na dny prozářené přátelstvím a krásou podzimní krajiny. Na barevné odstíny herbáře, ve kterém proudí čas všemi směry. Vyčítal si, že tehdy nešel s ní. Přemýšlel, proč musela jít po chodníku, kam zajížděla auta k vykládce. Nevedlo to k ničemu. Zhluboka se nadechl, jako by chtěl odfouknout vtíravé představy.

Na počítači našel krátkou zprávu od syna.

Laboratoř nic neprokázala. Lahve ti přinesu.

Bylo mu divné, že se syn nezmínil o své návštěvě u něj. Asi tady opravdu nebyl a on si dobře nepamatuje, co dělal. Dům má dveře na čip a dveře do jeho bytu mají patentní zámek. Oknem ve čtvrtém patře by se dovnitř dostal leda kaskadér. Navíc se nic neztratilo. Čokoládu mohl bezděky sníst. Synovi odpověděl, že si jednu lahev může nechat.

10

Kurt Emsig stál u okna ateliéru a zamračeně zíral na seskupení zahrad kolem domů. Když vstoupil Hugo Fleish, bezděčně sebou trhl. Tloušť Hugo přimhouřil oči a sklonil hlavu. Husté obočí zabránilo pozorovat jeho těkající pohled. Znal šéfa léta a věděl, že by ho bez vážného důvodu nezavolał. Emsig ukázal na koženou pohovku. Fleish uvelebil objemné tělo do polyuretanové pěny pohovky Boss a přehodil nohu přes nohu.

„Potřeboval bych, abys zajel do Prahy,“ zadíval se na Huga.

Ten zvedl hlavu. Tváří se mu mihla nevyslovená otázka.

„Kvůli zakázce,“ pokračoval Emsig.

„Něco se stalo?“

Emsig si zapálil cigaretu a chvíli přemýšleł. Informace, které musel poskytnout, byly znepokojivé.

„Je to důvěrné. Nerad bych, aby se kromě nás o tom někdo dozvěděl,“ zdůraznil. Mysleł při tom hlavně na ženu.

„Spolehni se,“ ujistil ho Fleish.

„Investor nechtěl peníze, ale drahé kameny. Tak jsem od známého zlatníka koupil pět dvoukarátových diamantů. Bohužel jde asi o ‚horké‘ zboží. Policie prý hledá nějakého Madanu, brusiče kamenů z Dillí, který by o nich mohl něco vědět. Má být někde v Evropě.“

„Kolik to stálo?“ přerušil ho Fleish.

„Osmdesát tisíc eur.“

Fleish tiše hvízdł.

„Měla by to splatit zakázka,“ pronesl suše Emsig.

„V čem je problém?“ Hugo se zavrtěl a narovnal si zdřevěnělou nohu.

„Dostat ty kameny nepozorovaně k investorovi do Čech!“ ostře vyjel Emsig. „Naštěstí sem přijel známý vinař z Dolních Rakous,“ pokračoval už klidně.

„Nedělali jsme tam u něj před časem rekonstrukci sklepů?“ zeptal se Fleish, který jako by se teprve probudil.

„Před dvěma lety,“ přikývl Emsig, „napadlo mě, že by nám mohl pomoci.“

„Jak?“ přerušil ho Fleish.

„Ve Vídni na konferenci. Každý rok tam zdarma nabízí svoje produkty. Je to dobrá propagace. Spousta cizinců a hlavně novinářů.“

Fleish si začal bezděky třít bradu. Nechápal souvislosti.

„Domluvili jsme se, že dáme kameny do lahví.“

„To by přece každý hned poznal!“ vybafl tloušťík.

Emsig zavrtěl hlavou. „Na dně lahve je výduť. Zabalili jsme kameny do igelitu, strčili je tam a dno uzavřeli plastovým sklem. Zvenku nebylo nic vidět.“

Od zahrady sem dolehl zvuk otevírané brány.

„To bude manželka,“ pronesl rozladěně Emsig, kterému se teď nehodilo jít dolů a pomáhat jí vyložit nákup z auta. Musel to ale udělat, když nechtěl, aby za ním přišla do ateliéru.

„Omluv mě,“ uhasil cigaretu a zamířil ke schodišti. Zadíchaný se po deseti minutách vrátil.

„V pořádku?“ zeptal se Fleish.

„Tady jo,“ přitakal Emsig. „ale tam,“ pohodil hlavou, „ne.“

„Určitě znáš Karla Horsta. Přislíbil, že nám pomůže. Má teď v Brně podnik se stavebninami a zná se dobře s investorem, který vypsal veřejnou soutěž pro architektky na sportovní areál.“

Hugo pokýval souhlasně hlavou. Horsta znal, ale nebylo mu jasné, jakou roli má v tom hrát on sám.

„Horst byl na konferenci v hotelu Kavali,“ pokračoval Emsig, který se zatím posadil do křesla naproti Hugovi, „bohužel došlo k záměně,“ povzdechl, „vinař špatně přečetl visačku na klopě a dal lahve někomu jinému.“

„Kdo to byl?“

„To jsme brzy zjistili ze seznamu účastníků. Nějaký Karel Hurt z Prahy. Vinař si spletl Horsta s Hurtem. Navíc byli oba Karlové.“

„To je dost průšvih,“ poznamenal Fleish.

„To bych řekl,“ přisvědčil Emsig, snažící se potlačit třas rukou pevným sevřením područek křesla. „Musíme ty lahve získat zpět,“ pronesl kategoricky a vstal.

„Kvůli tomu mám jet do Prahy?“

„Ano. Jde o nás o všechny. Bez zakázky skončíme,“ důrazně připomenul Emsig.

Tloušťík si přejel rukou čelo. „Já ale nevím, kde ho mám hledat a jak od něj ty lahve dostat?“

„Dělá v Akademii,“ Emsig vzal ze stolu papír a podal jej Hugovi, „tady je adresa.“

„No nevím,“ váhal tloušťík.

„Řekneš mu, že šlo o lahve určené k degustaci na soutěž a že mu seženeš jiné.“

„Kdy mám odjet?“ zeptal se rezignovaně Fleish.

„Hned. Zamluvil jsem ti hotel City na Vinohradech. Autem tam budeš do večera.“

Tloušťík se vymanil z měkké pohovky a neochotně podal šéfovi ruku. Neměl náladu cestovat a už vůbec ne kvůli nějakým lahvím. Kdyby to na něm chtěl někdo jiný, vycouval by. Šéf ho ale kdysi podržel kvůli zpackanému projektu. Hrozil mu soud a jeho svědectví mu pomohlo.

Po odchodu Fleishe si Emsig znovu zapálil. Byl rád, že to s ním proběhlo hladce. Celé se to zamotalo vraždou vinaře. S tím ale nemá nic společného. Asi shoda náhod. Na cyklostezce u Dunaje to mohl udělat kdokoli. Hugovi o tom pro jistotu nic neřekl.

11

Hugo dorazil do hotelu po setmění. Cesta byla únavná, plná výluk. Naštěstí nedošlo na dálnici k žádné havárii. Přesto jel téměř pět hodin. Cestou nechal vzkaz na manželčině mobilu. Šlo o rutinu. Po třicetiletém manželství nahradily přitažlivost vzpomínky a lásku přátelství. Než začal tloustnout a ztrácet dech, jezdili s dětmi nedaleko Zell am See na zděděný statek po tchánovi. Krásná příroda a ticho. Občas si na to uprostřed práce vzpomněl.

Hotelový pokoj na něj zapůsobil uklidňujícím dojmem. Těšil se na odpočinek a hlavně na koupel. Přes veškeré úsilí se mu ale nepodařilo protáhnout úzkou zástěnou do sprchového koutu. Naštvaný si v baru dal dvojitý gin s tonikem. Zítra půjde rovnou na Akademii. V Praze se vyznal a uměl i trochu česky. Jeho babička odešla v osmnácti letech sloužit do Vídně a ve dvaceti se tam provdala za povozníka. Když byl malý, mluvila na něj občas rodnou hanáctinou. Zalíbilo se mu její široké e, které se ho potom dlouho snažili ve škole odnaučit.

Hurt si právě v kanceláři dával do tašky desky pro přednášku, když se ozval telefon.

„Máte tady návštěvu,“ informoval ho vrátný, „mám vám ji poslat nahoru?“

„Ne, ať počká. Budu tam za chvíli.“

Cestou výtahem přemýšlel, kdo by to mohl být. V hale spatřil obtloustlého muže v krátkém černém kabátu s čepicí na hlavě.

„Vy jste profesor Hurt?“ zeptal se ho muž kostrbatou češtinou.

„Co potřebujete?“

„Jmenuji se Fleish,“ podal mu navštívenku, „potřeboval bych s vámi mluvit.“

Profesor z navštívenky zjistil, že neznámý je architekt z Vídně a oddech si. Stále se nemohl zbavit vtíravé myšlenky, že smrt vinaře nějak souvisí s lahvemi, které si přivezl.

„Můžete mluvit německy,“ vybídl ho Hurt.

„Nemohli bychom se někde posadit?“ požádal Fleish.

„Bohužel mám přednášku.“

Ve tváři architekta se objevilo napětí. „Je to nutné,“ snažil se mírnit naléhavost.

„Možná odpoledne,“ připustil Hurt, „ve dvě?“

„Budu rád. Nejde jen o mne,“ pronesl tajemně a rozpačitě se usmál.

„Víte, kde je palác Adria?“ zeptal se poťouchle Hurt. Jako architekt by ho měl znát. Oba z jeho architektů studovali ve Vídni.

„Samozřejmě,“ přitakal radostně Fleish, „krásná budova. Rondokubismus,“ dodal odborně.

„Mohli bychom se tam sejít v kavárně.“

„Budu se těšit,“ napřáhl ruku směrem k profesorovi.

12

Hurt prošel celou kavárnou, aby se ujistil, jestli tu už architekt není. Nikde ho neviděl. Obě části, nekuřácká i kuřácká, byly obsazeny. Lidé si sem zřejmě před Vánoci chodili popovídat nebo si tu odpočinout mezi nákupy. Měl štěstí. U okna uvolnila místo dvojice starších manželů. Občas je tady vídal. Sundal si kabát a zatěkal očima k barpultu, který sloužil jen číšníkům, roznášejícím odtud hostům kávu, pití a zákusky. Rád sem chodil. Kavárna měla milou obsluhu a vzdušný interiér. Z hlubokého stropu konkurovaly kubistické kvádry světél velkým ok-

nům posazeným vysoko nad dvěma rušnými ulicemi. Květinovou výzdobu, měnící se podle ročních období a návrhů designéra, odrážela do prostoru rozměrná zrcadla na stěnách. Šumem hlasů tu prolínala tichá vánoční hudba.

Hurt přemýšlel, co tak spěchá, že se s ním chce Fleish sejít bez předchozí dohody. Dělal sice nějaké výpočty pro stavebníky, ty se ale netýkaly projektování. Technickou část projektů řešili statici, kteří k tomu měli speciální nástroje.

Ve čtvrt na tři odmítl už podruhé s omluvou obsluhu, která se přišla zeptat, co si bude přát. Rozmrzelý z čekání vyndal z tašky noviny. Sportovní zprávy přeskočil. Ekonomické byly repetitivní na známý nářev: zvyšování produktu, euro a nezaměstnanost. Předpovědi ekonomů se s pravidelností hodinového stroje nenaplnovaly, euro přes kritiku zůstávalo a nezaměstnanost neklesala. Stát měl napravit to, co si většina v devětaosmdesátém přála: trh. Lidem ale nedošlo, že se týká i práce. Ekonomové si s tím očividně nevěděli rady. Uzavření v mentálním tunelu navrhovali protichůdné recepty. A euro, stejně jako lastury nebo kůra morušovníku jako platidlo velkého chána z dob Marka Pola, za nic nemohlo. Při hazardu nerozhoduje, jestli hrajete s žetony nebo pravými penězi. Naštvaně zavřel noviny. Nakonec si objednal espresso.

V půl čtvrté se ve dveřích objevil zadýchaný tlouštík s výrazem vyhnance z ráje. Rychle prokličkoval mezi stoly a zastavil u Hurta.

„Moc se omlouvám,“ vytlačil ze sebe přerývaným hlasem a těžce usedl na židli naproti profesorovi, „nemohl jsem nikde zaparkovat.“

„Nejlepší je jet metrem,“ pronesl suše Hurt, který se nemohl zbavit rozmrzelosti nad ztrátou času.

Obsluha si všimla nového hosta a přispěchala s jídelním lístkem.

„Jen capucino bych prosil,“ požádal Fleish, „a nějakou vodu. Třeba minerálku, jestli máte.“

Štíhlá číšnice s vlasy stočenými do ohonu mlčky přikývla.

„Co ode mne potřebujete?“ zeptal se podrážděně Hurt.

„Vy jste byl nedávno ve Vídni na konferenci, pokud vím,“ začal zvolna Fleish.

Hurt mlčky přikývl.

„Došlo tam k omylu.“

„K jakému omylu?“ vyhrkl ze sebe Hurt, který začal litovat, že souhlasil se schůzkou.

„Náš vinař vám tam dal dvě lahve určené k soutěži. Potřebovali bychom, abyste je vrátil. Vyrovnáme se s vámi.“ Fleish se zhluboka napil minerálky a chvějícími se prsty si nasypal cukr do kávy.

„Co je na nich tak vzácného?“

Fleish se nadechl jako vzpěrač před zvednutím činky. Podobnou otázku předpokládal, proto se na ni cestou připravil.

„Jsou z vybraných hroznů. Vinaři je každoročně posílají na sraz architektů, kteří jim stavěli nebo rekonstruovali sklepy. Soutěží se na něm o nejlepší značku.“

Hurt se nepatrně usklíbl. Nezdálo se mu to. Vzpomněl si na foto muže v novinách.

„Proč nepřišel sám vinař?“ zeptal se opatrně.

„Říkal, že má nějaké jednání v Linci,“ odpověděl klidně Fleish.

Hurt si náhle nebyl jistý, že je to muž z novin. Byl mu podobný, ale možná to opravdu nebyl on.

„Pokusím se vám vyhovět,“ pronesl s diplomatickou neurčitostí Hurt. „Přijďte za mnou zítra dopoledne do Akademie.“

Večer to probere se synem. Co říkal Fleish, znělo podivně. S podivínou se už ale v životě setkal.

Tloušťák mlčky přitakal. Jeho zarůžovělá tvář ale nedokázala skrýt napjaté očekávání.

13

Soudní lékař Johan Kleingeld nechal závěr pitvy na asistentovi. Už při zevním ohledání bylo zřejmé, že si zranění nemohl zemřelý způsobit sám. Na temeni lebky byla hluboká rána, která vmáčkla úlomky temenní kosti do mozkové tkáně. Čtyři zlomená žebra pak způsobila silné krvácení do pohrudniční dutiny. Nejvíc zarážející byly ale popáleniny na hrudi a zádech. Vesměs byly třetího stupně. Někdo si ho musel před smrtí pořádně podat, uvažoval Kleingeld. Do vody šel už mrtvý.

Hned, jak dopsal pitevní zprávu, rozhodl se o tom informovat komisaře. Dělal tak vždycky při podezření na vraždu, protože čas byl v takových případech pro vyšetřovatele důležitý. Sebevrah nikam ne-

uteče, zatímco pachatel se obvykle rychle vypaří. Doktor také věděl, že komisař do pitevny nepřijde. Měl alergii na dezinfekci a tak tam posílal své podřízené.

Komisař Viktor Buresch z 21. vídeňského okresu si v kanceláři prohlížel fotografie z místa činu. Přemýšlel, co mohl dělat nalezený muž u Dunaje. V tomhle počasí vane od řeky studený vítr a i nejtoužilejší sportovci volí raději posilovnu než cyklostezku. Ani pejskaři neriskují nachladnutí svých miláčků. Podobný případ úmrtí tu měli před třemi roky, kdy se v dunajském kanále utopil bezdomovec. Šlo o nešťastnou náhodu. Tohle ale vypadalo jinak. Aby mohl pokračovat ve vyšetřování, potřeboval zprávu ze soudního. Nevěděl ani, o koho se jedná. Zjistit se to pokoušeli dva jeho inspektoři. Mrtvý byl bez dokladů. Zbytky značkových svršků ale ukazovaly, že nejde o bezdomovce.

Telefon od Kleingelda ho utvrdil v jeho podezření.

„Pokud jde o tu ránu na hlavě, nemáš představu, od čeho by mohla být?“ zeptal se komisař.

„Těžko říct. Nějaká železná tyč. V ráně se nenašly žádné úlomky. Podle tvaru zranění bych to tipoval na něco jako hák na led.“

„Myslíš hasičský hák?“

„Něco podobného.“

„Jaká síla je asi zapotřebí k takové ráně?“

„To závisí na délce tyče nebo násady. Čím delší, tím menší síla.“

„Tak ti děkuji.“

„Nemáš zač. Zprávu ti pošlu,“ uzavřel Kleingeld.

Podle toho, co se dozvěděl od doktora, nevyklučoval, že se na vraždě mohla podílet i žena. Víc se dozví, až zjistí, o koho se jedná. Na výzvu v novinách a televizi se ozvala řada lidí, ale ztotožnění bylo zatím bezvýsledné.

Do komisařovy zasklené kanceláře vešel bez zaklepaní inspektor Franz Wiege.

„Myslím, že něco mám,“ pronesl zadýchaně.

Inspektor byl zavalitý čtyřicátník, který podlehl módě zbavovat se tuku běháním. Po konfliktu s pitbulem snažícím se ho dohonit začal běhat na pásu v posilovně. Na dech to moc nezabíralo.

„Co to je?“ nevrle se osopil na inspektora. Neměl rád tyhle vpády. Familiární chování ve službě pokládal za nevychovanost.